

Finnet lausui luonnoksesta hallituksen esitykseksi yhdyskuntarakentamislainsiksi (YRL)

Ympäristöministeriö pyysi lausuntoja luonnoksesta hallituksen esitykseksi yhdyskuntarakentamislainsiksi sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi. Yhdyskuntarakentamislain valmistelun tarkoituksena on uudistaa säännökset, jotka koskevat kuntien katujen ja muiden yleisten alueiden suunnittelua, rakentamista ja kunnossapitoa, teknisten verkkojen sijoittamista kuntien yleisille alueille, katutöiden ohjaamista sekä hulevesiä koko rakennetussa ympäristössä. Säännökset sisältyvät nykyiseen alueidenkäyttölakiin (132/1999, ent. maankäyttö- ja rakennuslaki), lakiin kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta (669/1978; kunnossapitolaki) sekä maankäyttö- ja rakennusasetukseen (895/1999).

Finnet-liitto antoi omasta ja jäsenyhtiöiden puolesta alla olevan lausunnon, jossa keskityttiin erityisesti niin sanottuihin teknisiin verkkoihin sekä kadulla ja muulla yleisellä alueella tehtäviin töihin. Esiin nostettiin myös esityksen vaikutusarvioinnin puutteita. Liitto tuki myös FiComin lausuntoa ja sen valmistelua yhteistyössä mm. valtakunnallisten teleoperaattoreiden kanssa.

Tekniset verkot

Finnet-liitto näkee tärkeänä kuntien prosessien ja menettelyjen yhtenäistämisen, mutta sen ei tulisi johtaa nykyisiä raskaampiin tai tiukempiin menettelyihin vaan säännellyt menettelyt ja prosessit tulisivat olla kussakin tapauksessa mahdollisimman keveitä ja yksinkertaisia asioivan yrityksen kannalta. Tämä tukisi gigabittiasetuksen, hallitusohjelman sekä kansallisen digikompassin tavoitteita yksinkertaistaa ja edistää gigabittitasoisten verkkojen käyttöönottoa Suomessa.

Ehdotuksessa jää epäselväksi kuka määrittelee ja millä tavalla määräytyy, milloin on kohtuullista edellyttää, että teknisen verkon omistaja vastaa siirtokustannuksista. Mm. tahon, joka tekee arvioinnin, tulisi olla puolueeton. On tärkeä huomata, että valokuituverkon tekninen käyttöikä on huomattavasti pidempi, kuin kupariverkon ja voi kattaa useita kymmeniä vuosia. Huomattava on myös, että verkon eri osilla voi olla eri käyttöikä, jolloin tulisi toimia pisimmän käyttöiän mukaan (esim. osa verkosta uusittu, eri kaapelit ja laitteet). Koska lupaehtojen perusteet voivat muuttua vuosien saatossa, samoin kuin esimerkiksi maasto voi muuttua (kaapelin syvyys vs. maanpinnan muutokset) olisi tärkeä tarkentaa, että siirtovelvollisuus lupaehtojen vastaisesta sijoittamisesta viittaa nimenomaan myöntämis- ja sijoittamisajan ehtoihin ja tilanteeseen.

Teknisten verkkojen tietojen toimittamisen osalta tulisi tarkentaa, että tiedot on toimitettava **yleisesti käytössä** olevassa yhteen toimivassa ja koneluettavassa muodossa. Lisäksi periaatteena tulee olla, että tiedot toimitetaan viranomaisille vain kerran.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan säädettäväksi uusi lupamenettely teknisten verkkojen sijoittamiseen kunnan yleiselle alueelle. Toimintatavat ja menettelyt tulisi yhtenäistää kuntien kesken, kuitenkin huomioiden sijoitusten eri kokoluokka ja mahdollistaa esimerkiksi ilmoitusmenettelyt pienille kohteille. Menettelyt ja prosessit tulisivat kaikissa tapauksissa olla mahdollisimman keveitä ja yksinkertaisia asioivan yrityksen kannalta.

Työ kadulla ja muulla yleisellä alueella

Esitysluonnoksen ehdotetaan säädettäväksi nykyisen ilmoitusmenettelyn rinnalle uusi lupamenettely kunnan yleisillä alueilla tapahtuville töille. Lisäksi ehdotetaan annettavaksi kunnalle oikeus laatia yleisiä alueita koskevat käyttömääräykset, oikeus siirtää työn aloitusajankohtaa ja oikeus kieltää työ.

Kunnan oikeudet laatia käyttömääräyksiä tulee olla kohtuullisia, eikä esimerkiksi mahdollistaa kaapelikaivantoja laajempien alueiden uudelleenpäälystämisaatimuksia tai maa-ainesten vaihtovaatimuksia verkko-operaattorin kustannuksella.

Kilpaillussa vapaassa markkinassa, kuten valokuituverkkojen tilaajayhteyksien rakentamisessa on kunnan oikeus siirtää tai kieltää työ erittäin ongelmallista, myös elinkeinovapautta rajoittava. Valokuituverkkojen rakentaminen tulee usein ajankohtaiseksi vasta pitkänkin myyntiprosessin jälkeen. Osana myyntiä kuituyhtiö sitoutuu toimitusaikaan asiakkaiden suuntaan ja toimitusajan viivästyminen voi johtaa

korvausvelvollisuuteen. Ylimääräinen riski toteutusprojektin siirtymisestä aiheuttaa siten kustannuksia ja toimituksen siirtyminen myös suurta tyytymättömyyttä kuntalaisissa, jotka ovat valokuituliittymän tilanneet ja sen varaan laskeneet.

Vaikutusten arviointi

Vaikutusarviointia pidämme jossain määrin puutteellisena. Esimerkiksi kadulla tehtävän työn käyttömääräykset ja erityisesti mahdollisuus määrätä työ siirrettäväksi aiheuttaa kilpaillussa markkinassa toimiville valokuituverkkojen toimijoille vakavia ongelmia. Verkkojen rakentaminen on usein kytköksissä tietyn alueen asukkaiden valokuituliittymien tilauksiin ja niissä sovittuihin toimitusaikoihin. Toimitusaikojen ehdollistaminen vaikeasti ennakoitavaan ja mahdollisesti jopa kolmen vuoden kaivuutyön siirtoon voi osaltaan hidastaa kuituliittymien yleistymistä ja siten EU:n gigabitti-asetuksen ja Suomen Digikompassin tavoitteiden toteutumista. Epävarmuus aiheuttaa luonnollisesti myös ongelmia yritysten investointi- ja rahoitussuunnitelmien hallintaan. Kilpailutilanteessa on myös mahdollista, että siirto asettaa eri verkkotoimittajat markkinassa eri asemaan, kun aiemmin liikkeellä ollut verkkotoimija joutuu muuttamaan suunnitelmansa ja resursointinsa ja siirtämään toimituksensa sen takia, että toinen liikkeelle lähtenyt verkkotoimija mahdollisesti myöhemmin aiheuttaa verkonrakentamisen siirtämisen. Tämä asettaa toimijat myös epäoikeudenmukaiseen asemaan markkinassa sekä rajoittaa elinkeinovapautta kilpailutilanteessa, kun aiempi joutuu siirtämään luvattuja toimitusaikoja ja toinen pääsee toimittamaan lupaamissaan toimitusajoissa.

Lausuntopyyntö ja kaikki lausunnot löytyvät [Lausuntopalvelu.fi](https://lausuntopalvelu.fi):stä.

Lisätiedot: gustaf.forsberg@finnet.fi
